

18.37x16.55	1	עמוד 25	ישראל היום! - כותרת	09/11/2023	88183734-2
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790					

אינס אליאס

הנרטיב שלנו הוא יהודי

משום שלא הלם את הדימוי של ישראל כמדינה מערבית. חוויית החיים של יהודים שחיו במדינות מוסלמיות היתה מורכבת. היו בה יחסי שכנות טובים ואהבה, אך גם נחיתות מובנית ואלמיות.

עם עליית הלאומיות הערבית הפכו יהודי מדינות ערב והאסלאם, שהיו חלק בלתי נפרד מהמרחב התרבותי הערבי, לאויב שנושא על עצמו את פשעי המערב. אבל ליהודים במדינות אלה היה ברור מי הם: יהודים. לא ערבים – אבל גם לא מערביים. אחיזתם החזקה בזהות היהודית מול המיזתזת התיכון נבעה מהצורך להיבדל, דווקא בגלל החיים במרחב תרבותי משותף. אבל בישראל היא התפרשה כגזענות פרימיטיבית, והם נתפסו כאויב הקוסמופוליטיות או האוניברסליות.

ההתעלמות הממסדית מהפגורמים שחוו היהודים במדינות המוסלמיות מחקה למעשה גם סיפור רדיפה נאצי־מוסלמי. אומות ערב מעולם לא נשאו באחריות לחלקן בתנועה הנאצית – כמו שואת יהודי לוב, שנעלמה גם מהסיפור ההיסטורי בישראל.

אך עוד לפני כן, המדינות הערביות לא נשאו באחריות לרדיפות הסיסטמיות של

יהודים ולמעשי טבח וביזה, כמו הפרהוד בעיראק, פרעות עזן, חלב, טרי־פולי ופוגרומים אחרים שהתרחשו לאורך השנים. כולם נשאו אופי דומה למעשי הזוועה שאירעו כאן ב־7 באוקטובר. לא רצינו לשמוע את סיפורי המבוגרים על הלאומנות הערבית שחוו על בשרם. הם נראו בעינינו חשוכים וקיצוניים. והנה, אנחנו מוצאים את עצמנו עם אותן הדילמות ההיסטוריות שהעסיקו אותם.

האמונה החזקה של התנועה הציונית שלפיה המקור ללגיטימציה של מדינת ישראל הוא הרמיון למערב הטילה צל על חלקים שלמים בזהות שלנו. כמו ידינו קטענו את הרצף היהודי ההיסטורי, הבלטנו צדדים מסוימים והסתרנו אחרים. וכך הפכנו, בעיני עצמנו ובעיני העולם, לנטע זר, למדינה קולוניאלית לבנה. אך היהודים ממדינות ערב הם הרוב היום בישראל, והם – אנחנו, תמיד היינו פה. אנחנו ילידי המקום הזה.

מראהו של פול קסלר, אורח יהודי אמריקני, מוטל על המדרכה בלוס אנג'לס לאחר שמפגין פרו־פלשתיני היכה בראשו במגפון, לא זעזע את המוני המפגינים. הם לא התרגשו ממי שיצא לרחוב עם דגל ישראל, והמשיכו לקרוא לשחרור פלשתיין גם כשהועלה מרמס לאמבולנס. מאוחר יותר מת מפצעיו. אותה אדישות אכזרית לישראל וליהודים הופיעה גם בתגובות לטבח ב־7 באוקטובר: מצהלות השמחה בקרב ההמונים העזתים, שחלקם לקחו בו חלק פעיל, ועד לקריאות המפורשות לחיסול מדינת ישראל, שנשמעו כבר בימים הראשונים בהפגנות ברחבי העולם.

החזקה של היהודים על ארץ ישראל מצויה בספר הספרים, וההיסטוריה היהודית מתועדת בכל חפירה ארכיאולוגית באדמות הארץ. בארץ ישראל המנדטורית שאפו היהודים להגדרה עצמית, כחלק מעליית התנועות הלאומיות. אז למה זכותם של היהודים למדינה בשטח ישראל מעורערת בקלות? בשונה, למשל, מהזכות הבלתי ניתנת לערעור של הגרמנים, האמריקנים או הבריטים על אדמתם? אנחנו לכל הפחות תרמנו לכך, ביצירת נרטיב היסטורי חסר ששולט היום בעולם.

זכותם של יהודים למדינה בשטחי ישראל, מעורערת בקלות, בשונה מזו של הגרמנים, הבריטים והאמריקנים. תרמנו לכך ביצירת נרטיב היסטורי חסר, ששולט כיום בעולם

הסיפור שלמדנו בבית הספר עסק בהשכלה ובנאורות, בהרצל ובקונגרס הציוני הראשון, במחשבות ובתפיסות שנקרמו באירופה, ביהודים שברחו מאירופה לארץ ישראל עם התעצמות האנטישמיות. אך בארץ ישראל ובמזרח התיכון התקיים רצף יהודי לאורך ההיסטוריה. יש אינספור עדויות לחיי היהודים באזור כבר במאות הראשונות לספירה. עם כיבושי האסלאם רובם חיו תחת האימפריה העות'מאנית, רכשו עשרות אלפי דונמים, הקימו יישובים יהודיים בצפת, בירושלים, בטבריה, בתל אביב ואפילו בעזה. הם חיו שם בתקופת המנדט הבריטי ונשארו אחריו, כתבו פיוטים, ניהלו מסחר בינלאומי ויחסים ענפים עם יהודים במדינות אחרות.

הסיפורים האלה הושמטו מההיסטוריה כדי לקדם נרטיב ציוני חילוני, מוגבל ומונוליתי של חלוציות וצמיחה יש מאין. הסיפור ההיסטורי של יהודים במדינות ערביות ומוסלמיות נדחק אף הוא מהנרטיב המרכזי,